

אשכול התמחות -עיצוב

פרויקט גמר בהיקף: 5 יחידות לימוד

מהדורה ניסויית תשע"ה - תשע"ז טיוטא

סמל השאלון: 891589

מגמת אמנויות העיצוב

אשכול התמחות-עיצוב

פרויקט גמר בהיקף 5 יח"ל

תוכן העניינים	
עמוד 3	אודות רפורמה
עמוד 4	חלוקת יחידות הלימוד עד תשע"ד
עמוד 5	תשע"ה- תשע"ז, תוכנית הלימוד בהיקף 5 יח"ל
עמוד 6 - 7	תכנית הלימוד. מבנית 1 ומבנית 2
עמוד 8 - 11	התאמת תוכנית הלימוד למדיניות הלמידה המשמעותית
עמוד 12 - 13	התוכנית להתפתחות אישית ומעורבות חברתית
עמוד 14 - 15	בחינת בגרות: מרכיבי הבחינה, תיאור התוצרים, עוגת הציון: חלוקה ל%

מהדורה ניסויית תשע"ה- תשע"ז

מגמת אמנויות העיצוב

עמוד 2

משרד החינוך, מנהל מדע וטכנולוגיה

אשכול התמחות-עיצוב

פרויקט גמר בהיקף 5 יח"ל

אודות הרפורמה

מקצוע ההתמחות: עיצוב, במגמת אמנויות העיצוב, ילמד בהיקף של עד 630 שעות, (21 ש"ש בכיתה י- י"ב)

בחינת הבגרות תתקיים בכיתה י"ב באחת משתי האפשרויות:

פרויקט גמר בהיקף 3 או 5 יחידות בהערכה על ידי בוחן חיצוני.

היקף יחידות הלימוד והציון ירשמו בחלק עליון של תעודת בגרות.

במידה והתלמיד ייבחן במקצוע מדעי (בחירה א') וגם במקצוע מוביל (בחירה ב') שניהם בהערכה חיצונית,

במקצוע ההתמחות (בחירה ג') – פרויקט הגמר יוערך על ידי בוחן חיצוני ויירשם בחלק התחתון של תעודת הבגרות בהיקף 450 שעות.

אשכול התמחות-עיצוב

פרויקט גמר בהיקף 5 יח"ל

עד תשע"ד

קהל היעד:			תלמידי כיתה י"א - תשע"ה תלמידי כיתה י"ב – תשע"ו
יחידות לימוד:	891102	1 יח"ל	יסודות העיצוב
	891201	2 יח"ל	מעבדת עיצוב
	891202	2 יח"ל	היבטים בעיצוב בתקופה המודרנית
	891500	5 יח"ל	

מהדורה ניסויית תשע"ה - תשע"ז

מגמת אמנויות העיצוב

אשכול התמחות-עיצוב

פרויקט גמר בהיקף 5 יח"ל

תשע"ה – תשע"ז			
תלמידי כיתה י' - תשע"ה			קהל היעד:
90 שעות	יסודות העיצוב	מבנית 1	יחידות לימוד:
540 שעות	מעבדת עיצוב	מבנית 2	
630 שעות		891589	

מהדורה ניסויית תשע"ה- תשע"ז

עמוד 5

מגמת אמנויות העיצוב
משרד החינוך, מנהל מדע וטכנולוגיה

אשכול התמחות-עיצוב

פרויקט גמר בהיקף 5 יח"ל

תשע"ה – תשע"ז

פרקי תוכנית לימוד			מטרות	יסודות העיצוב	מבנית 1
פרק א	מבוא	3 שעות	דגש יושם על הוראת השפה ומילון מושגים. פרק יסודות העיצוב הוא תנאי להצלחה בהמשך במעבדת העיצוב. חובה לעקוב אחר תוכנית הלימוד		
פרק ב	יסודות השפה החזותית	15 שעות			
פרק ג	עקרונות השפה החזותית	15 שעות			
פרק ד	מקורות השראה	10 שעות			
פרק ה	תהליך העיצוב מהרעיון ועד המוצר	35 שעות			
פרק ו	תקשורת חזותית	12 שעות			
סה"כ		90 שעות			

מהדורה ניסויית תשע"ה- תשע"ז

מגמת אמנויות העיצוב

אשכול התמחות-עיצוב

פרויקט גמר בהיקף 5 יח"ל

תשע"ה – תשע"ז

פרק א	שפה חזותית	60 שעות
פרק ב	מיני פרויקטים	120 שעות
פרק ג	בהשראתו - מחקר צורני	30 שעות
פרק ד	התנסות במחקר עיצוב	60 עיצוב
פרק ה	לקראת פרזנטציה	30 שעות
פרק ו	העמקה בתוכנה	90 שעות
פרויקט גמר		150 שעות
סה"כ		540 שעות
מעבדת העיצוב מאפשרת לתלמיד להתמודד עם מיני פרויקטים תוך התנסות בחשיבה עיצובית, פתוח שפה אישית ומיומנויות ביצוע נדרשות.		
מעבדת עיצוב		מבנית 2

מהדורה ניסויית תשע"ה- תשע"ז

מגמת אמנויות העיצוב

עמוד 7

משרד החינוך, מנהל מדע וטכנולוגיה

אשכול התמחות-עיצוב

פרויקט גמר בהיקף 5 יח"ל

התאמת תוכנית הלימוד למדיניות הלמידה המשמעותית		מבנית 1	יסודות העיצוב
הפרק יאפשר מעורבות של הלומדים דרך למידה פעילה וחוייתית. תוכנית הלימוד מספקת אפשרות לפרשנות אישית של התלמיד ומזמנת שילוב דוגמאות עדכניות הממחישות את עקרונות ומושגי היסוד הנלמדים. הערכה: תלקיט = תלקיט מתמקד בתיעוד תהליכי הלמידה ולכן הוא מהווה "אוטוביוגרפיה" של התלמיד. התלקיט הוא יצירה אישית של תלמיד ולכן כל תלקיט שונה ממשנהו. בתלקיט יוצגו מטלות ביצוע ישלב המשקפות התפתחות אישית של התלמיד במקצוע. (מתוך חוזר מנהלת כללית ג' סיוון 1 ביוני 2014 עמ' 125 - 128) בבחינת הבגרות בכיתה י"ב יוצג התלקיט לבוחן ובו מטלות ביצוע בכל אחד מששת פרקי הלימוד. מומלץ לשלב בין שיטות הערכה שונות לאורך השנה: בחנים, בחינות, עבודות חקר לדוגמא: השוואה בין מוצרים, הכרות עם תכונות חומרים, דיון בטבע כמקור השראה וכדומה מומלץ לאפשר לתלמידים להעביר בכיתה הרצאות או מערכי שיעור בליווי מטלות ומצגות אשר יבוצעו לאורך השנה.			
20% כל פרק אשר יוצג בתלקיט = 5% (20=3.333x6)		ערכו של תלקיט בבחינת הבגרות	
(ציון 20% מה 100% נקבע בהתאם לחישוב עד תשע"ד --יסודות עיצוב = 1 יח"ל)			

מהדורה ניסויית תשע"ה - תשע"ז

מגמת אמנויות העיצוב

עמוד 8

משרד החינוך, מנהל מדע וטכנולוגיה

אשכול התמחות-עיצוב

פרויקט גמר בהיקף 5 יח"ל

התאמת תוכנית הלימוד למדיניות הלמידה המשמעותית	מעבדת העיצוב	מבנית 2
מעבדת העיצוב תוקדש לפתוח חשיבה עיצובית אצל התלמיד, תוך דגש על יצירתיות וחשיבה ביקורתית. התלמיד יפתח מיומנויות נדרשות, המאפשרות ליצור בעולם החזותי לצד היכולת לחדש. מומלץ להציג בכל שיעור דוגמאות מתולדות האמנות ותולדות העיצוב, וכמובן מהסביבה הקרובה. פרק א: יאפשר לתלמיד להכיר את מרכיבי השפה החזותית ולרכוש מיומנויות יסוד תוך התנסות בעבודה אישית. לדוגמא: הפשטה, סגנון צורני, עיסוק במושג חלל, פוזיטיב - נגטיב בצורות, שימוש במקור השראה בעיצוב, יצירת פטרן דו ממדי ותלת ממדי, עיסוק בצבע וכדומה. פרק ב: מתמקד בהתנסות במיני פרויקטים דרכם התלמיד מכיר ומתנסה באתגר העיצוב תוך רכישת מיומנויות חקר. לדוגמא: עיצוב כמענה על צורך, סגנון צורני של סדרה, עיצוב כרזה אשר מעבירה מסר או כרזה מידענית, עיצוב סדרת אריזות, עיצוב קטלוג, עיצוב סדרה של מוצרי מתנה. עיצוב לאוכלוסייה בעלת צרכים מיוחדים, עיצוב מוצר בר קיימא, שילוט עבור מקום בעל אופי ייחודי כמו: מוזיאון הילדים בחולון או גן החיות התנכי וכדומה		

התאמת תוכנית הלימוד למדיניות הלמידה המשמעותית	מעבדת העיצוב	מבנית 2
פרק ג: בהשראתו, מחקר צורני. מטרת פרק זה לעסוק במושג "מקור השראה" תוך התבוננות ומחקר צורני. נתבונן בטבע, בתוצרי תרבויות שונות, בעבודות אמנים, אדריכלים או מעצבים, נכיר זרמים וסגנונות מהעבר, או לחילופין נחקור את סביבתנו הקרובה. המחקר הצורני יתמקד בזיהוי מאפיינים סגנוניים וצורניים לצד גורמים אשר השפיעו על העיצוב. אלו יהוו בסיס לפתוח מילון צורני עבור אובייקט דו ממדי או תלת ממדי. פרק ד: מחקר עיצוב. מטרת הפרק להכין את התלמיד לקראת פרויקט הגמר תוך דגש על הכנת התשתית לפתוח מוצר (בתחום התקשורת החזותית או עיצוב מוצר שימושי). התלמיד יתנסה בניסוח שאלות ובאיסוף אינפורמציה רלוונטית ממקורות מידע שונים. במהלך השעורים נעסוק בניסוח שאלה פורייה ושאלת חקר, נלמד את ההבדל בין שאלות המובילות לחשיבה מתפרסת – ולתהליך יצירתי לעומת שאלות המובילות לחשיבה מתכנסת- ביקורתית. ננסח מכוון עיצוב עבור מוצר. נתייחס למטרות וליעדים. להיקף הפרויקט, נסקור את הקיים ואת צרכי הלקוח. נגדיר את השינוי הנדרש ואת תכונות המוצר, את האילוצים שיש לקחת בחשבון, נגדיר את אבני דרך הנדרשות לפתוח הפרויקט, נאסוף אינפורמציה רלוונטית בהתאם לשאלות אשר ינוסחו: לדוגמא מה ההיסטוריה של המוצר? איזו תגובה רגשית מצופה מהמוצר? מהם המרכיבים הארגונומיים אשר ישפיעו על המוצר? מהם מקורות ההשראה? כיצד המוצר יתאים לרוח התקופה? הערה: המושג מוצר מתייחס למוצר דו ממדי ותלת ממדי.		

אשכול התמחות-עיצוב

פרויקט גמר בהיקף 5 יח"ל

התאמת תוכנית הלימוד למדיניות הלמידה המשמעותית	מעבדת העיצוב	מבנית 2
פרק ה: פרזנטציה, מטרת הפרק לאפשר לתלמיד להתכונן לקראת פרזנטציה של פרויקט הגמר בבחינת הבגרות. נעסוק בעקרונות של בנית מצגת נכונה. בצורך ביצירת מסר ברור ואחיד. נתנסה בבניית ראשי פרקים עבור המצגת אשר יצרו קווי מתאר להצגת הפרויקט בפני הבוחן וחברים לכיתה. פרק ו: העמקה בתוכנה. פרויקט בהיקף 5 יח"ל דורש רכישת ידע והתנסות בתוכנות שונות. תוכנה לעיבוד תמונה, תוכנה ווקטורית, תוכנה לשרטוט דו ממדי או תלת ממדי, תוכנה להדפסה בתלת ממד, תוכנה ליצירת סרטון או תוכנה להדמיה תלת ממדית. תוכנה להכנת פרזנטציה. במאה ה-21 חלק מהתוכנות ניתנת להורדה לכל מחשב ללא תשלום דרך האינטרנט. ניתן לבחור בין העמקה בתוכנה למטרות גרפיות או לעיצוב תלת ממדי. פרויקט גמר: ראה עמודים: 14-15		

אשכול התמחות-עיצוב

פרויקט גמר בהיקף 5 יח"ל

מבנית 2	מעבדת עיצוב	התוכנית להתפתחות אישית ומעורבות חברתית
---------	-------------	--

התוכן של הפרויקט במעבדת העיצוב יילמד באופן אשר מדגיש למידה משמעותית. מומלץ לשלב בו מרכיב של מעורבות חברתית קהילתית.

התכנית להתפתחות אישית ולמעורבות חברתית היא פתוח של התכניות למחויבות אישית ולבגרות חברתית, והיא מבוססת על הגישה הפדגוגית של למידה מתוך שירות: SERVING LEARNING. הגישה מקדמת תהליך של למידה משמעותית שכולל שלושה מרכיבים: שירות קהילתי משמעותי, תהליכים מובנים של עיבוד ההתנסות ושל רפלקציה עליה ולימוד עיוני. (מתוך חוזר מנהלת הכללית ג' סיוון התשע"ד \ 1 ביוני 2014)

מטרות העל:

מוטיבציה למעורבות ואחריות חברתית, קהילתית ואזרחית. בניית זהותם החברתית והתרבותית של התלמידים במטרה לעודד ערך עצמי, שייכות ומחויבות לקהילה לחברה ולמדינה. ההנחה היא שהתנסות פעילה במצבי חיים המלווה בשיח ערבי ואפקטיבי מקדמת למידה משמעותית על עצמי על זולתי. מעורבות חברתית פעילה תורמת לתחושת ערך ומשמעות ולדימוי עצמי חיובי.

עקרונות הפעולה שביסוד התוכנית:

למידה פעילה, הקניית מיומנויות אישיות ובין אישיות, מתן מענה לצרכים בקהילה. (מתוך חוזר מנכ"ל, ג' סיוון תשע"ד \ 1 ביוני 2014)

אשכול התמחות-עיצוב

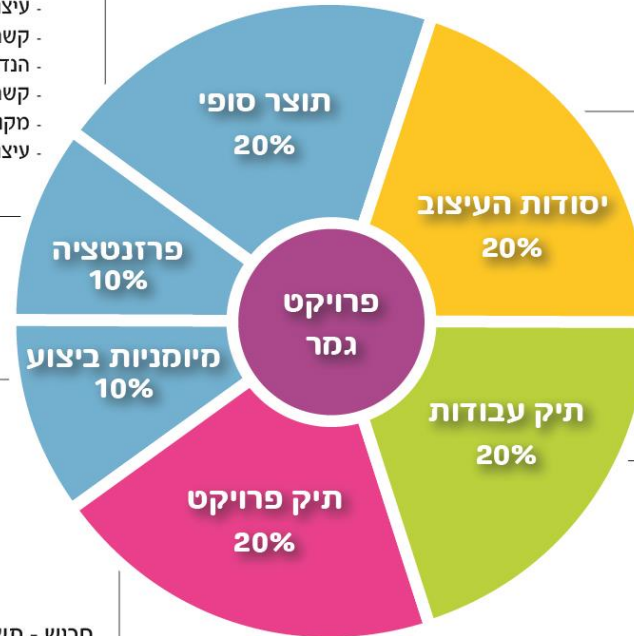
פרויקט גמר בהיקף 5 יח"ל

מבנית 2	מעבדת עיצוב	התוכנית להתפתחות אישית ומעורבות חברתית
מעבדת העיצוב מזמנת לתלמיד אתגר, דרך מיוחדת להביט על המציאות תוך ניתוח ויישום עקרונות של פתוח ועיצוב מוצרים וסביבות. במרכז הדין עומד האדם, השיקולים השונים אשר ישפעו על פתוח המוצר משלבים בין צרכים אנושים, דרישות טכנולוגיות, שקולים של איכות הסביבה של תרבות, של כלכלה ועוד. אך מעבר לאלו ההיבט הערכי שבו השפעתו של התוצר החדש על שפור איכות חיינו מהווה הבסיס לנקודת מבט של המעצב כלפי האתגר העומד בפניו. מורי ותלמידי מגמת אמנויות העיצוב מוזמנים לשלב בין המשימות השונות במעבדת העיצוב ובין התוכנית להתפתחות אישית ומעורבות חברתית. דרך דיון בפרויקטים העסוקים בקהילה: קהילת הכיתה, קהילת בית הספר או מקום המגורים. המורים והתלמידים מוזמנים לזהות צרכים ולדון בהם לקראת מתן הצעה לפתרון. מומלץ לאפשר לתלמידים לתכנן מוצר עבור אוכלוסייה בעלת צרכים מיוחדים, לאמץ מרכז קהילתי ולדון בצרכיו או לעסוק בתכנון ושפור סביבות הלמידה בבית הספר תוך שתופי פעולה עם גורמים נוספים. מומלץ לפנות ויצור שיתופי פעולה עם עמותות וארגון הפועלים ללא מטרות רווח ו או מרכזי איכות בקהילה: לדוגמא: ארגון "לתת", "עלם" - עמותה למען נוער בסיכון, "בית השנתי", "עמותת יד שרה", אק"ם, "אלמאנרה" עמותה לקידום אנשים עם מוגבלות בחברה הערבית, "המרכז לעיוור בישראל", "כנפיים של קרמבו", "הוועד למען החייל", החברה להגנת הטבע, צער בעלי חיים ועוד.		

אשכול התמחות-עיצוב

פרויקט גמר בהיקף 5 יחידות לימוד		מרכיב בבחינה		אופיו של התוצר	
מבנית 1	יסודות העיצוב	20%	6 X 3.33%	תלקיט מעריך הכולל: דוגמא של תוצר עבור כל אחד משישה פרקי חובה בתוכנית הלימוד. התוצר יישקף את הידע של התלמיד בנושאי הפרק, אין להתמקד בסעיף אחד בלבד מחומר הלימוד. התלקיט יכיל את משוב המורה לכל מטלת ביצוע.	בבחינת הבגרות בכיתה י"ב יוצג התלקיט לבוחן ובו מטלות ביצוע בכל אחד מששת פרקי הלימוד. מומלץ לשלב בין שיטות הערכה שונות לאורך השנה: בחנים, בחינות, עבודות חקר לדוגמא: השוואה בין מוצרים, הכרות עם תכונות חומרים, דיון בטבע כמקור השראה וכדומה, מומלץ לאפשר לתלמידים להעביר בכיתה הרצאות או מערכי שיעור בליווי מטלות ומצגות אשר יבוצעו לאורך השנה.
מבנית 2	מעבדת עיצוב	80%	20%	תיק עבודות	ארבע מיני פרויקטים בתחום תקשורת חזותית ו....או עיצוב מוצר. עבודה אחת לפחות תתמקד בתכנון בתלת ממד.
		30%	מחקר עיצוב	חריש – זריעה - נביטה – הנצה	
				פרזנטציה	
				תקשורת חזותית: סדרה הכוללת 5 אובייקטים שונים. לפחות 1 תלת ממדי	תוצר
סמל שאלון: 891589		100%			

הערכת פרויקט גמר

יסודות העיצוב:

בבחינת הבגרות בכיתה י"ב יוצג התלקיט לבחון ובו מטלות ביצוע עיוניות בכל אחד מששת פרקי הלימוד.
לדוגמא: בוחן, מבחן, עבודה, מצגת מלווה בהרצאה, מערך שער, משחק, כתיבה, אוצרות לתערוכה ועוד.

4 מיני פרויקטים

מלווים בתיק פרויקט המשקף את תהליך העיצוב בכל פרויקט

חובה להציג 2 מתוך הנושאים הבאים:

- תהליכי הפשטה
- מדו מימד לתלת מימד
- עיצוב אריזות
- מחומר לצורה
- משפחה/סדרה
- עבודה אחת לפחות תתמקד בתכנון בתלת מימד

הנצה - עיצוב קונספט

קריטריונים מחייבים:

- חדשנות

- היקף העבודה

קריטריונים לבחירה מתוך רשימה:

- שימוש במרכיבים חזותיים (קו, צורה, צבע, קומפוזיציה)

- קשר בין מימד רעיוני לטקסט החזותי

- עיצוב טיפוגרפיה

- קשר בין שימושיות לנראות

- הנדסת אנוש

- קשר בין חומר וצורה

- מקורות השראה ומקורות תרבותיים

- עיצוב בר קיימא

פרזנטציה:

פרזנטציה: אופן ההגשה ואיכות מצגת.

יושם דגש על אופן ההגשה ואיכות המצגת

(מבחינת תוכן ועיצוב גרפי).

מיומנויות ביצוע:

יכולת שליטה בתוכנות גרפיות או תוכנה לעיצוב

תלת ממדי או בטכנולוגיה עיבוד חומר.

2 תוכנות חובה.

חריש - תשתית עיצוב

הגדרת מטרות ויעדים לפרויקט וכתיבת מכון עיצוב

זריעה - מחקר עיצוב

בהמשך לשאלה: מה אני רוצה וצריך לדעת לקראת

עיצוב המוצר/תקשורת חזותית, התלמיד יאסוף מידע

ויעבד אותו בלפחות שניים מתוך חמש אפשרויות:

מחקר היסטורי/מחקר משתמשים/מחקר צורני/מחקר חומרי,

מחקר טרנדים.

נביטה - רעיון עיצוב

העלאת מספר רב של רעיונות תוך שימוש במודלים דו ותלת ממדיים.

מגמת אמנויות העיצוב

משרד החינוך, מנהל מדע וטכנולוגיה